

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, 157 80 Αθήνα
τηλ. : 210 772 2047, φαξ : 210 772 2048, e-mail : lhw@central.ntua.gr

Αθήνα 18 Δεκεμβρίου 2009

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ab Seite 14: Berufstipps und Karriereberatung - Stellenmarkt: für technische Fach- und Führungskräfte

VDI nachrichten

TECHNIK WIRTSCHAFT GESELLSCHAFT

27/11/2009

www.vdi-nachrichten.com

Bachelor: Reform wird reformiert

INGENIEURSTUDIUM: Mit ihren Protesten lenken Studenten bundesweit die Aufmerksamkeit auf die Hochschulreform mit Bachelor- und Masterstudiengängen.

Ihre Auslegung stößt den Studenten übel auf. Schließlich ist in den Dokumenten zum Bologna-Prozess lediglich von der Verpflichtung zur Stufung der Studiengänge die Rede, nicht aber von einer zeitlichen Begrenzung des Bachelorstudiums auf sechs Semester und das Jagen von einer Prüfung zur nächsten. Es sei rational nicht begründbar, ob ein Studium drei, fünf oder neun Jahre dauern muss, um berufsbefähigend zu sein, meint Peer Pasternack vom Institut für Hochschulforschung in Halle-Wittenberg. Hinter vorgehaltener Hand räumen auch Firmenvertreter ein, dass es ihnen gleich sei, ob ein Ingenieurabsolvent bei Berufsbeginn 24 oder 25 Jahre jung sei.

zu kämpfen, auch viele Firmen sehen darin keinen Sinn. Zum einen belastet die Kompetenznachbesserung der Absolventen die Firmenkassen, zum anderen lässt das sechssemestriges Bachelorstudium keine Zeit für längere Praktikumsphasen.

de BVA bezieht, und Trainingspläne zu stärken und ihre Absolventen Erkenntnisse in realen Projekten anwenden können. Mit dem Pfund ihrer Praxisnähe konnten vor allem die Fachhochschulen wuchern. Dieser Vorsprung schwindet.

Bachelor: Reform wird reformiert

INGENIEURSTUDIUM: Mit ihren Protesten lenken Studenten bundesweit die Aufmerksamkeit auf die Hochschulreform mit Bachelor- und Masterstudiengängen. Und die Studenten sind mit ihren Klagen nicht allein. Eine hochwertige Ingenieurausbildung brauche mehr Zeit und weniger Druck, mahnen nun auch Stimmen aus Wirtschaft, Wissenschaft und aus dem VDI.

VDI nachrichten, Ausgabe 27. 11. 09, 10

Die protestierenden Studenten haben Bewegung in die Bildungspolitik gebracht. Die Reformstudiengänge Bachelor und Master, die laut „Bologna-Erklärung“ aus dem Jahre 1999 den europäischen Hochschulraum harmonisieren sollen, werden noch einmal auf den Prüfstand zurückgeholt: Die Reform soll reformiert werden.

Dabei sind nicht die Bologna-Inhalte Zielscheibe der Protestbewe-

gung. Ihre Auslegung stößt den Studenten übel auf. Schließlich ist in den Dokumenten zum Bologna-Prozess lediglich von der Verpflichtung zur Stufung der Studiengänge die Rede, nicht aber von einer zeitlichen Begrenzung des Bachelorstudiums auf sechs Semester und das Jagen von einer Prüfung zur nächsten. Es sei rational nicht begründbar, ob ein Studium drei, fünf oder neun Jahre dauern muss, um berufsbefähigend zu sein, meint Peer Pasternack vom Institut für Hochschulforschung in Halle-Wittenberg. Hinter vorgehaltener Hand räumen auch Firmenvertreter ein, dass es ihnen gleich sei, ob ein Ingenieurabsolvent bei Berufsbeginn 24 oder 25 Jahre jung sei.

Deutschland habe den Bologna-Prozess „zu genormt“ interpretiert, klagte schon vor drei Jahren der ehemalige Kulturstaatsminister Julian Nida-Rümelin: „Technikwissenschaftliche Studiengänge... sehen sich außerstande, ihre Absolventen schon nach sechs Semestern auf einen sensiblen Arbeitsmarkt mit hohen Qualitätsanforderungen und Sicherheitsstandards zu entsassen.“

Nicht nur die Hochschulen haben mit der Verkürzung der Studienz-

zu kämpfen, auch viele Firmen sehen darin keinen Sinn. Zum einen belastet die Kompetenznachbesserung der Absolventen die Firmenkassen, zum anderen lässt das sechssemestriges Bachelorstudium keine Zeit für längere Praktikumsphasen.

Wer etwa glaube, sechs Wochen für praktische Erfahrungen im Ausland

de Einarbeitungs- und Trainingsphase durchlaufen und ihre erworbenen Erkenntnisse in realen Projekten anwenden können. Mit dem Pfund ihrer Praxisnähe konnten vor allem die Fachhochschulen wuchern. Dieser Vorsprung schwindet.

Wie die meisten Wissenschaftler und Unternehmensvertreter, befür-

engängen, so Fuchs. Wichtig sei es, die Vermittlung von Grundlagenwissen zu stärken, um den Bachelor-Studiengang an die Bedürfnisse der Ingenieurwissenschaften anzupassen.

Bildungsministerin Annette Schavan (CDU) hat von Seite des Bundes bereits den Willen zu Verbesserungen geäußert. Was womöglich schwerer wiegt, ist das Bekenntnis von Niedersachsens Wissenschaftsminister Lutz Stratmann (CDU) zur Reform der Reform. Schließlich haben die Länder in Bildungsfragen das Sagen. Er plädiert für das achtsemestriges Bachelorstudium und „eine deutliche Reduzierung der Prüfungsbelastung“.

Stratmann appelliert an die Hochschulen, „Studieninhalte und zu erwerbende Kompetenzen mit den Arbeitgebern zu diskutieren“. Eine verständliche Forderung, bei der man sich allerdings fragt, ob dies nicht schon längst zur Selbstverständlichkeit bei berufsqualifizierenden Studiengängen zählen sollte.

„Mittlerweile hat sich eine regelrechte Bologna-Depression breitgemacht“, so der Hochschulforscher Peer Pasternack. Noch aber ist Zeit, aus der Depression einen Gewinn für alle zu machen.

W. SCHMITZ

„In der Umsetzung sind handwerkliche Fehler gemacht worden und es sind Veränderungen notwendig.“

Willi Fuchs, VDI-Direktor, zum Bologna-Prozess

seien zielführend, befände sich auf dem Holzweg, heißt es bei Xaar Jet AB, einem schwedischen Hersteller von Tintenstrahldruckerköpfen. Allein, um sich an Land und Leute zu gewöhnen, brauche es Zeit. Vier Monate betrage das Minimum für ein Praktikum, findet Xaar-Manager Werner Zapka: „Das ist notwendig, damit die Studenten eine umfassende

wortet auch der VDI die Hochschulreform, kritisiert aber die Umsetzung. Es seien „handwerkliche Fehler gemacht worden und es sind Veränderungen notwendig“, fordert VDI-Direktor Willi Fuchs.

Zu viele Prüfungen und eine extreme Verdichtung der Inhalte sorgten für eine unnötige Verschärfung der Bedingungen in den Bachelor-Studi-

«Bachelor: Η αναμόρφωση αναμορφώνεται

Σπουδές Μηχανικών: Με τις διαδηλώσεις τους οι σπουδαστές επικεντρώνουν σε πανγερμανικό επίπεδο την προσοχή στην αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στα ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας τους που προήλθε από την εισαγωγή των δύο κύκλων σπουδών Bachelor και Master. Και οι σπουδαστές δεν είναι μόνοι στις διαμαρτυρίες τους. Μια υψηλής αξίας σπουδή μηχανικού, χρειάζεται περισσότερο χρόνο και λιγότερη πίεση, προειδοποιούν επίσης φωνές από την οικονομία, την επιστήμη αλλά και από την Ένωση Γερμανών Μηχανικών (Verein Deutscher Ingenieure – VDI).

Οι διαμαρτυρόμενοι σπουδαστές έφεραν κινητικότητα στην εκπαιδευτική πολιτική. Οι αναμορφωμένες κατευθύνσεις σπουδών επιπέδου Bachelor και Master, οι οποίες σύμφωνα με την από το 1999 «Διακήρυξη της Βολογνα» όφειλαν να ομογενοποιήσουν τον ευρωπαϊκό χώρο σπουδών σε πανεπιστημιακό επίπεδο, τίθενται εκ νέου προς επανεξέταση: Η αναμόρφωση οφείλει να αναμορφωθεί.

Δεν είναι τόσο το περιεχόμενο της ίδιας της «Διακήρυξης της Βολογνα» κεντρικός στόχος των κινητοποιήσεων. Η ερμηνεία της είναι που προκαλεί τις κακές αντιδράσεις των σπουδαστών. Τελικά, στα κείμενα της διακήρυξης της Βολογνα γίνεται λόγος για την υποχρέωση διαβάθμισης των σπουδών σε δύο επίπεδα, όχι όμως και για το χρονικό περιορισμό τους για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου (Bachelor) σε έξι εξάμηνα ούτε για το κυνήγι από μια εξέταση σε άλλη. Εξ' άλλου δεν θα μπορούσε να υποστηριχθεί με ορθολογικά επιχειρήματα η άποψη, του κατά πόσο δηλαδή μια σπουδή οφείλει να διαρκέσει τρία, πέντε ή εννέα χρόνια για να παράσχει επαρκείς επαγγελματικές δεξιότητες στους αποφοίτους της, όπως ισχυρίζεται ο Peer Pasternack από το Ινστιτούτο για την πανεπιστημιακή έρευνα στο Halle-Witteberg. Παράλληλα πολλοί εκπρόσωποι εταιρειών εκφράζουν την άποψη ότι γι' αυτούς είναι αδιάφορο εάν ένας απόφοιτος μηχανικός κατά την έναρξη της επαγγελματικής του πορείας θα είναι 24 ή 25 ετών.

Στη Γερμανία ερμηνεύτηκε «στενά» η διαδικασία της Βολογνα, ενίσταται ήδη από τριετίας ο τότε υπουργός Πολιτισμού Julian Nida – Ruemelin: «Σπουδές Επιστημών Μηχανικού φαίνονται να είναι εκτός πραγματικότητας, με το να διοχετεύουν τους αποφοίτους τους μετά από μόνον έξι εξάμηνα σε μια ευαίσθητη αγορά εργασίας με υψηλές απαιτήσεις ποιότητας και πρότυπα ασφαλείας.»

Όχι μόνον τα ΑΕΙ έχουν να αγωνισθούν με τον περιορισμό του χρόνου σπουδών, αλλά και πολλές εταιρείες δεν βλέπουν κανένα νόημα σε αυτόν. Αφ' ενός επιβαρύνει η αναγκαιότητα της βελτίωσης των δεξιοτήτων των αποφοίτων τα ταμεία των εταιρειών, αφ' ετέρου η έξι εξαμήνων διάρκεια σπουδής για την απόκτηση του Bachelor δεν αφήνει επαρκές χρονικό περιθώριο πρακτικής εξάσκησης.

Όποιος πιθανόν πιστεύει, ότι έξι εβδομάδες πρακτικής εξάσκησης στο εξωτερικό θα οδηγούσαν στον ζητούμενο στόχο, βρίσκεται σε λάθος δρόμο, όπως λέγεται στη Haag Jet AB, μια σουηδική εταιρεία παραγωγής κεφαλών εκτυπωτών. Και μόνον να προσαρμοσθεί κανείς στο περιβάλλον και τους ανθρώπους του χρειάζεται χρόνο. Τουλάχιστον τέσσερις μήνες θα ήταν το ελάχιστο απαιτούμενο χρονικό διάστημα, όπως διαπιστώνει ο μάνατζερ της εταιρείας Werner Zarka: «Το διάστημα αυτό είναι απαραίτητο σε τρόπο ώστε οι σπουδαστές να έχουν επαρκές περιθώριο για να ενσωματωθούν στη δουλειά, να εξασκηθούν σε αυτή και να εφαρμόσουν τις γνώσεις που θα αποκτήσουν σε πραγματικά προγράμματα.»

Όπως οι περισσότεροι επιστήμονες και εκπρόσωποι εταιρειών, έτσι και η ένωση γερμανών μηχανικών υποστήριξε την αναμόρφωση των σπουδών στα Πανεπιστήμια, εξέφρασε όμως επιφυλάξεις για τις μεταρρυθμίσεις που προτάθηκαν. «Έγιναν όμως συντεχνιακά λάθη και είναι αναγκαίες αλλαγές τώρα», παροτρύνει ο Πρόεδρος της Ένωσης Γερμανών Μηχανικών Willi Fuchs.

Κατά τον Fuchs, οι αλληπάλληλες εξετάσεις και η υπερβολική συμπύκνωση του περιεχομένου των μαθημάτων οδηγούν σε μια ανώφελη όξυνση των συνθηκών σπουδών σε επίπεδο Bachelor. Ουσιώδες ζητούμενο παραμένει η ενίσχυση του βασικού γνωσιολογικού υπόβαθρου του μηχανικού σε τρόπο ώστε οι σπουδές σε επίπεδο Bachelor, στο βαθμό που αυτές παρέχουν επαγγελματικά δικαιώματα, να προσαρμοσθούν στις ανάγκες των επιστημών του μηχανικού.

Η υπουργός Παιδείας Annette Schavan εξέφρασε από την μεριά της Πολιτείας τη βούληση για βελτιώσεις. Εάν κάτι έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, είναι και η δεδηλωμένη άποψη του υπουργού Έρευνας της Κάτω Σαξωνίας Lutz Stratmann που αναφέρεται στην ανάγκη αναμόρφωσης των μεταρρυθμίσεων που εισήχθησαν. Τελικά έξ' άλλου στη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής έχουν πρωτεύοντα λόγο τα ομόσπονδα κρατίδια. Ο Lutz Stratmann υποστηρίζει την ανάγκη πρώτου πτυχίου Bachelor σε οκτώ εξάμηνα με παράλληλη μείωση του φόρτου εξετάσεων των φοιτητών.

Ο Stratmann κάνει έκκληση προς τα Πανεπιστήμια ώστε «Τα περιεχόμενα των σπουδών και οι προς απόκτηση ελάχιστες δεξιότητες να διερευνηθούν σε συνεργασία και με την αγορά εργασίας.» Μια κατανοητή απαίτηση, για την οποία βέβαια θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί, γιατί δεν θα έπρεπε ήδη αυτή από καιρό να αποτελεί μια αυτονόητη πραγματικότητα με στόχο ποιοτικά αναβαθμισμένες σπουδές.

Με την πάροδο των χρόνων έχει εξαπλωθεί μια απογοήτευση για την διακήρυξη της Bologna. Υπάρχει όμως ακόμα καιρός από την απογοήτευση να δημιουργηθεί ένα κέρδος.»

Σπύρος Α. Μαυράκος